

Ministeriet for Børn og Undervisning
Marts 2013

Høringsnotat

Forslag til lov om ændring af lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov
(Justering af uddannelsens rammer)

I. Indledning

Lovforslaget blev den 6. marts 2013 med høringsfrist den 22. marts 2013 sendt i høring hos 35 foreninger og organisationer m.v. og offentliggjort på Høringsportalen.

Af de 35 hørte myndigheder og organisationer m.v. har 19 afgivet høringssvar. 8 foreninger m.v. har uden for høringslisten afgivet høringssvar.

Der vedlægges en oversigt over de foreninger og organisationer m.v., der har afgivet høringssvar.

II. De væsentligste bemærkninger til lovforslaget

1. Generelle bemærkninger

Kvalitet i den individuelle uddannelsesplan og udbytte af STU

Danske Handicaporganisationer (DH), Ligeværd, LEV, DL, Consentio og Socialpædagogernes Landsforbund påpeger, at lovforslaget ikke sikrer højere kvalitet i og større udbytte af tilbuddene til de unge. Lovforslaget forholder sig ikke til kvalitative og indholdsmæssige aspekter af uddannelsen.

Ministeriet for Børn og Undervisnings bemærkninger

STU skal udgøre et planlagt og koordineret forløb, og der skal sigtes mod progression i den enkelte unges udvikling. Uddannelsesplanen for den enkelte unge er et vigtigt redskab til at sikre dette og til at sikre, at den unges STU-forløb følger det aftalte. Den skal indeholde en beskrivelse af, hvordan progressionen i uddannelsen er tilrettelagt. Reglerne fastsætter allerede i dag ret præcise krav til uddannelsesplanens indhold og til den løbende justering af uddannelsesplanen, hvis der er behov for det. Hertil kommer, at ministeriet har udarbejdet en vejledning, der udfolder regelgrundlaget, og udarbejdet en skabelon til uddannelsesplan som bilag til vejledningen. Der er imidlertid også behov for, at uddannelsesplanen kan tage højde for den enkelte unges forudsætninger, behov og ønsker, hvilket er STU's særlige kendetegn.

Ministeriet for Børn og Undervisning vil derfor for at sikre kvaliteten i uddannelsesplanen og i STU som sådan tage spørgsmålet op om, hvordan den enkelte unges uddannelsesplan kan styrkes bl.a. i forhold til at sikre progression i uddannelsen, og hvordan kvaliteten i og udbyttet af STU kan højnes.

Bemærkningerne giver ikke anledning til at ændre lovforslaget.

Udskyde lovrevisionen

Ligeværd, DL, Dansk Folkeoplysnings Samråd, Consentio, Socialpædagogernes Landsforbund, Frie Fagskoler, Ledersamrådet for STU og VSU i Danmark og Foreningen af Folkehøjskoler finder, at lovforslaget alene tilgodeser staten og kommunernes ønske om, at tilbuddene skal tilrettelægges mere hensigtsmæssigt og ønsket om økonomisk styring. Lovforslaget foreslås derfor udsat til efter, at der er foretaget en grundig evaluering, hvori der også inddrages kvalitative og indholdsmæssige aspekter.

Ministeriet for Børn og Undervisnings bemærkninger

Regeringen fremsatte den 28. marts 2012 Forslag til Lov om ændring af lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov (L 127) med det formål at ændre revisionsklausulen vedrørende loven, så loven tages op til revision i folketingsåret 2012-13 frem for i 2011-12, jf. lov nr. 468 af 29. maj 2012. Udskydelsen skete, da det var vurderingen, at der ikke primo 2012 var tilvejebragt et analyse- og erfaringsgrundlag til at vurdere et eventuelt reelt behov for en justering af uddannelsens retlige rammer og indhold. Ministeriet for Børn og Undervisning igangsatte derfor evalueringsaktiviteter for at tilvejebringe et mere solidt og fyldestgørende grundlag for overvejelser om eventuelle ændringer i 2012-13. Formålet med nærværende lovforslag er en opfølgning på revisionsklausulen vedrørende lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov, jf. lovens § 17.

Regeringen og KL har i "Aftale om kommunernes økonomi for 2013" aftalt at se nærmere på, om uddannelsen kan tilrettelægges mere hensigtsmæssigt i forbindelse med den kommende lovrevision, herunder på om kommunernes styring af uddannelsen kan styrkes.

Ministeriet for Børn og Undervisning ser ikke behov for at udskyde lovrevisionen yderligere. Dette udelukker naturligvis ikke, at der efterfølgende kan gennemføres andre ændringer af loven, hvis der opstår et behov herfor.

Bemærkningerne giver ikke anledning til at ændre lovforslaget.

Afgrænsning af målgruppen for STU

KL finder, at der udestår en opblødning af retskravet, da nogle unge ikke er i stand til at opnå personlige, sociale og faglige kompetencer gennem et STU-forløb.

DH og LEV finder ikke, at der hverken kan eller skal fastsættes en nedre grænse, da alle mennesker kan lære og udvikle sig. DH finder i øvrigt, at visitationen til et STU-forløb bør baseres på en helhedsvurdering af den unges særlige behov og de uddannelsesmæssige muligheder, der er til stede.

Uddannelsesforbundet finder, det er nødvendigt at præcisere, at der skal være tale om undervisning og ikke pasningstilbud.

Consentio ønsker, at det tydeliggøres, at kriteriet for afgrænsningen opadtil er det mere komplekse sammensatte funktionsniveau, og at det dermed er den unges personlige barriere, der er afgørende.

Ledersamrådet for STU & VSU i Danmark og Landsforeningen Autisme påpeger, at unge med svære bevægelseshandicap, unge med ADHD, ASF eller andre psykiske lidelser samt unge med erhvervet hjerneskade ofte vil være normalt begavede.

Institut for Menneskerettigheder finder, at det bør fremgå udtrykkeligt af loven, at der ikke er en nedre grænse i forbindelse med målgruppevurderingen.

Peter Gulstad finder, at der er behov for at beskrive målgruppen og dennes lovfæstede ret til uddannelse på en ny og positiv måde.

KL, DH, LEV, Consentio, Institut for Menneskerettigheder og Spastikerforeningen er enige om, at alle unge, der med den relevante støtte overhovedet kan gennemføre en ordinær ungdomsuddannelse, hører hjemme i det ordinære ungdomsuddannelsessystem og ikke på et STU-forløb. Der er derfor behov for at arbejde yderligere med inklusion i de ordinære ungdomsuddannelser.

Ministeriet for Børn og Undervisnings bemærkninger

Der er ingen planer om at fastsætte en nedre grænse for, hvornår en ung er i målgruppen for STU, herunder stille krav om, at den unge skal have forudsætninger for at følge uddannelsen med udbytte. Alle unge, der vurderes at være omfattet af målgruppen, skal have et uddannelses tilbud, hvis de ønsker det. Den unge kan således efter lovforslaget ikke have for store funktionsnedsættelser eller være for svagt fungerende i forhold til at få tilbud om et uddannelsesforløb. Uddannelsens målsætning, indhold og tilrettelæggelse må tage hensyn hertil ved fx at lade elementer af træning og sociale aktiviteter indgå i den samlede uddannelsesplan.

Det følger af den gældende lov, at ungdomsuddannelsen retter sig mod unge, der ikke har mulighed for at gennemføre en anden ungdomsuddannelse, og at unge udviklingshæmmede og andre unge med særlige behov har et retskrav på en ungdomsuddannelse. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde disse unge en 3-årig ungdomsuddannelse for unge med særlige behov.

Ministeriet for Børn og Undervisning har i bemærkningerne til lovforslagets afsnit 1.2.2. præciseret, at visitationen til et STU-forløb skal baseres på en helhedsvurdering af den unges særlige behov og de uddannelsesmæssige muligheder, der er til stede. Lovens udgangspunkt er, at alle uanset fysisk eller psykisk handicap kan lære og udvikle sig.

Ministeriet for Børn og Undervisning har endvidere i bemærkningerne til lovforslagets afsnit 1.2.2. præciseret, at alle unge, der med den rette støtte overhovedet kan gennemføre en ordinær ungdomsuddannelse, skal uanset deres fysiske eller psykiske handicap inkluderes i det ordinære ungdomsuddannelsessystem og ikke visiteres til et uddannelsesforløb efter lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov. Det er således ikke et spørgsmål om den målte intelligens. Der kan være andre karakteristika ved en funktionsnedsættelse, der indebærer, at den unge uanset specialpædagogisk støtte ikke kan gennemføre en ordinær ungdomsuddannelse, og som derfor skal have tilbudt uddannelse efter lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov.

Ændringen af visitationsrækkefølgen med større fokus på den unges muligheder for at kunne gennemføre en anden ungdomsuddannelse vil kunne understøtte dette.

Målgruppen for STU er ikke entydigt afgrænset, og der er derfor tilfælde, hvor unge, der henvises til STU, mere relevant skulle have været vejledt til en anden ungdomsuddannelse. Der er en gråzone mellem de bedst fungerende i målgruppen og de unge uden for målgruppen. Ca. 15 pct. af de STU-elever, der afbryder uddannelsen, starter på en anden ungdomsuddannelse.

Klagenævnet for Specialundervisning er via sin praksis med til at fastlægge målgruppen. Der kan derfor være behov for at gennemgå klagenævnets praksis m.v. i forhold til at afgrænse målgruppen, samt om at der opstilles mere tydelige dokumentationskrav for målgruppen fremover. Ministeriet vil derfor analysere gråzonen mellem STU og andre ungdomsuddannelser, herunder praksis i Klagenævnet for Specialundervisnings behandling af sager om STU og se på, hvordan kvalitet og udbytte af de unges uddannelsesforløb i STU kan højnes inden for de eksisterende rammer. Analysen vil bl.a. kunne omfatte, hvad der anvendes som dokumentation for, at den enkelte unge er i målgruppen og ikke kan gennemføre anden ungdomsuddannelse, selv om der ydes specialpædagogisk støtte. Analysen vil kunne afdække behovet for eventuelle ændringer i regelgrundlaget og i kommunernes opgavevaretagelse fx i forhold til at sikre en mere ensartet praksis.

Fælles forsørgelsesgrundlag

KL, DH, Ligeværd, Uddannelsesforbundet, Consentio, Ungdommens Uddannelsesvejlednings Udviklingscenter (UUUC), Frie Fagskoler, Ledersamrådet for STU og VSU i Danmark, Institut for Menneskerettigheder, Spastikerforeningen, Dansk Erhverv, Selveje Danmark, Egmont Højskolen og Peter Gulstad opfordrer til, at der i forbindelse med lovrevisionen etableres en forsørgelsesordning for unge på STU, herunder at man fjerner forskelsbehandlingen af unge med kontanthjælp som forsørgelsesgrundlag, der er tvunget til at bruge en eventuel børneopsparing/formue for at få kontanthjælp.

Ministeriet for Børn og Undervisnings bemærkninger

Ministeriet for Børn og Undervisning er opmærksomt på interessen om spørgsmålet om de unges forsørgelsesgrundlag. Ligesom andre uddannelseslove på ministeriets område regulerer STU-loven imidlertid ikke de unges forsørgelse under ungdomsuddannelsen.

Regeringen har ingen aktuelle planer om at foreslå fælles regler om forsørgelse for unge i ungdomsuddannelse for unge med særlige behov (STU).

Det fremgår af de almindelige bemærkninger til forslaget fra 2007 til STU-loven, at ungdomsuddannelsen ikke erstatter forsørgelsesmæssige foranstaltninger eller andre sociale ydelser. I Uddannelsesudvalgets betænkning om lovforslaget er anført, at det har været forudsat, at unge, der deltager i ungdomsuddannelsen, bevarer deres hidtidige forsørgelsesgrundlag. Det forsørgelsesgrundlag, som de unge havde, var bl.a. forældreforsørgelse (unge under 18 år), førtidspension, kontanthjælp under forrevalidering og revalideringsydelse.

Ungdomsuddannelsens målgruppe er meget sammensat. Den spænder fra unge med store funktionsnedsættelser til unge, der er på grænsen til at kunne tage en almindelig ungdomsuddannelse. Et fælles

forsørgelsesgrundlag vil derfor næppe være hensigtsmæssigt for alle i målgruppen, og det vil kunne betyde en forringelse af de økonomiske vilkår for nogle unge, særligt den andel af de unge, som er på førtidspension.

Reglerne om kontanthjælp hører under Beskæftigelsesministeriet.

Bemærkningerne giver ikke anledning til at ændre lovforslaget.

Opblødning af det årlige timetal

KL finder, at der udestår en opblødning af de 840 årlige timer, da ikke alle unge kan opfylde kravet herom.

Ministeriet for Børn og Undervisnings bemærkninger

Der er ingen planer om at ændre det årlige timetal, der skal stilles til rådighed for den unge.

For at sikre et ensartet tilbud er undervisningstimetallet, der skal være til rådighed for deltagerne i ungdomsuddannelsen, fastsat til at udgøre mindst 840 timer årligt inkl. afklaringsforløb og vejledningssamtaler i Ungdommens Uddannelsesvejledning.

Ungdomsuddannelsen skal i videst muligt omfang tilrettelægges under hensyntagen til den enkelte unges kvalifikationer, modenhed og interesser.

Uddannelsen er en fuldtidsuddannelse, der skal tilrettelægges, så der er sammenhæng og progression i forløbet, og så eleverne sikres en kontinuerlig og integreret faglig, social og personlig udvikling over en 3-årig periode.

Uddannelsens målsætning, indhold og tilrettelæggelse må tage hensyn hertil ved fx at lade elementer af træning og sociale aktiviteter indgå i den samlede uddannelsesplan.

Bemærkningerne giver ikke anledning til at ændre lovforslaget.

Uddannelsens forankring

Ligeværd, Dansk Erhverv og Selveje Danmark finder, at STU på samme måde som andre ungdomsuddannelser forankres i staten med et relevant taxameter til finansiering af de enkelte uddannelsesmoduler.

Ministeriet for Børn og Undervisnings bemærkninger

Ministeriet for Børn og Undervisning har ingen planer om at ændre på den kommunale forankring af uddannelsen. Ungdomsuddannelsen er et kommunalt ansvarsområde. Det er kommunalbestyrelsen, der har finansieringsansvar for uddannelsen. Intentionen bag placeringen af myndighedsansvaret hos kommunalbestyrelsen har været at sikre en sammenhæng til øvrige tilbud til målgruppen, herunder forsørgelsesmæssige foranstaltninger og eventuelle andre sociale ydelser.

Bemærkningerne giver ikke anledning til at ændre lovforslaget.

FTF har ikke haft bemærkninger til lovforslaget.

2. Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Kommunalbestyrelsens mulighed for at afbryde uddannelsen (§ 2, stk. 1, 1. pkt., og § 8, stk. 4) KL tilslutter sig forslaget om, at kommunalbestyrelsen kan afbryde et STU-forløb, hvis den unge ikke møder frem til tiden.

DH fraråder, at kommunalbestyrelsen får mulighed for at afbryde den unges STU-forløb. Det er ikke tilstrækkeligt at give den unge en klageadgang, og det tager lang tid at få afgjort en sådan klagesag. I stedet for at afbryde uddannelsesforløbet, er der behov for at gå i dialog med den unge og dennes forældre og eventuelt på baggrund heraf justere uddannelsens indhold.

Ligeværd finder, at hvis kommunalbestyrelsen afbryder uddannelsen, skal det ske ud fra en konkret vurdering af den enkelte elev og ikke ud fra en generel vurdering af ungegruppen.

LO ønsker uddybet, hvad "som udgangspunkt" betyder, når det er anført, at almindeligt sygefravær som udgangspunkt ikke medfører, at uddannelsen kan afbrydes.

Ungdommens Uddannelsesvejlednings Udviklingscenter (UUUC) finder, det er udmærket, at kommunalbestyrelsen får mulighed for at afbryde uddannelsen, hvis den unge ikke møder frem.

Consentio påpeger, at der ikke er angivet (tidslige) rammer og parametre for, hvad der kan udløse et afbrud af uddannelsesforløb fra kommunens side.

Ledersamrådet for STU & VSU i Danmark finder, at det bør være det pågældende uddannelsessted, der bør tage beslutning om den enkelte unges afbrud af uddannelsesforløbet.

Landsforeningen Autisme kan ikke støtte forslaget om, at kommunalbestyrelsen kan afbryde den unges uddannelsesforløb.

Ministeriet for Børn og Undervisnings bemærkninger

Ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov er en dyr uddannelse, hvorfor det også er vigtigt, at de midler, der investeres i uddannelsen, bruges målrettet til at sikre den unge en så god uddannelse som overhovedet muligt. Det er derfor også afgørende, at den unge møder frem til tiden i det tilbudte STU-forløb, som er udarbejdet efter samråd med den unge og forældrene.

Kommunalbestyrelsens beslutning om at afbryde uddannelsen er en alvorlig og indgribende beslutning. I bemærkningerne til lovforslagets § 8, stk. 4, er der derfor beskrevet den proces, som DH efterlyser, og som netop lægger op til dialog med den unge og dennes forældre og eventuelt på baggrund heraf justering af uddannelsens indhold. Hvis det imidlertid viser sig, at det ikke er muligt at få den unge til at møde frem, må det kunne få den konsekvens, at den unge kan udmeldes af uddannelsen.

Ministeriet for Børn og Undervisning har i lovforslagets § 8, stk. 4, præciseret, at kommunalbestyrelsen kan træffe beslutning herom efter indstilling fra Ungdommens Uddannelsesvejledning. Ministeriet har i bemærkningerne til bestemmelsen præciseret, at hvis kommunalbestyrelsen afbryder uddannelsen, skal det ske ud fra en konkret vurdering af den enkelte elev og ikke ud fra en generel vurdering af ungegruppen. Et almindeligt sygefravær kan ikke være afgørende for beslutningen om, hvorvidt den unge møder frem til uddannelsesforløbet, hvorfor ministeriet i bemærkningerne til bestemmelsen har slettet ”som udgangspunkt”.

Ministeriet for Børn og Undervisning har endvidere præciseret, at afgørelsen træffes på et sagligt og oplyst grundlag, herunder f.eks. med inddragelse af relevante oplysninger fra den unges uddannelsessted(er) m.v. og efter dialog med den unge og forældrene.

Den individuelle uddannelsesplan (§ 3)

DH finder, at der skal sikres en bedre kvalitet i uddannelsesplanerne.

Consentio ønsker synliggjort, at det inden for STU'ens rammer er muligt at opnå formelle kompetencer.

Dansk Erhverv understreger, at det må være den unges forudsætninger for læring og indholdet af den unges handleplan, som er bestemmende for, hvilket uddannelses tilbud der vælges.

Peter Gulstad finder, at de unge bør tilbydes mindst to forskellige uddannelses tilbud, og at de skal sikres indflydelse på eget valg af uddannelse. Tilsvarende anbefaler Kariseuddannelsen, at den unge og forældrene gives mulighed for frit valg af uddannelse og uddannelsessted. Kariseuddannelsen anbefaler endvidere, at der i lovgivningen gives mulighed for valg af helhedspædagogisk tilrettelagt STU-uddannelse, hvor eleven sikres relevante ydelser efter servicelovgivningen i relation til uddannelsesforløbet.

Ministeriet for Børn og Undervisnings bemærkninger

Ministeriet for Børn og Undervisning vil for at sikre kvaliteten i uddannelsesplanen og i STU som sådan tage spørgsmålet op om, hvordan den enkelte unges uddannelsesplan kan styrkes bl.a. i forhold til at sikre progression i uddannelsen, og hvordan kvaliteten i og udbyttet af STU kan højnes.

Ministeriet for Børn og Undervisning har i lovforslagets afsnit 1.2.1. præciseret, at der kan indgå elementer af ordinær undervisning i uddannelsesplanen.

Ungdommens Uddannelsesvejledning udarbejder efter gældende regler sammen med den unge og forældrene uddannelsesplanen, herunder valg af uddannelsessted, men det er kommunalbestyrelsen, der efter indstilling fra Ungdommens Uddannelsesvejledning træffer den endelige afgørelse. Det ændres der ikke på med det foreliggende lovforslag. Intentionen bag placeringen af myndighedsansvaret hos kommunalbestyrelsen har været at sikre en sammenhæng til øvrige tilbud til målgruppen, herunder forsørgelsesmæssige foranstaltninger og eventuelle andre sociale ydelser. Dette sker i kommunens visitationsudvalg, hvor der sidder repræsentanter for de relevante forvaltninger.

Ministeriet for Børn og Undervisning har i bemærkningerne til lovforslagets § 3, stk. 1 og 2, præciseret, at et uddannelsesforløb ikke kan påbegyndes, medmindre der foreligger en 3-årig uddannelsesplan, der er godkendt af kommunalbestyrelsen.

Ministeriet for Børn og Undervisning har endvidere præciseret, at uddannelsesplanen er et vigtigt redskab til at sikre, at ungdomsuddannelsen udgør et planlagt og koordineret forløb, og at den skal indeholde en beskrivelse af, hvordan progressionen i uddannelsen er tilrettelagt. Uddannelsesplanen udarbejdes efter samråd og dialog med den unge og forældrene.

Kommunalbestyrelsen har pligt til at oplyse den unge og forældrene om de muligheder, der med udgangspunkt i den unges særlige behov, herunder eventuelle muligheder på tværs af kommunegrænser. Ofte vil kommunen med fordel kunne indhente flere tilbud. Fremsætter den unge og forældrene ønske om et bestemt uddannelses tilbud, bør det tages med i overvejelserne og vurderes.

Udgiftskontrol og prisniveau

Frie Fagskoler og Dansk Erhverv finder, at der skal være større gennemsigtighed om pris og indhold. Dansk Erhverv finder, at der er meget store forskelle på de enkelte kommuners serviceniveau og implementering af reglerne.

Ministeriet for Børn og Undervisnings bemærkninger

Ministeriet er enig i, at det er vigtigt at sikre, at ressourcerne anvendes bedst muligt, og at de forløb, der tilbydes, har den højeste mulige kvalitet. Kommunerne er opmærksomme på spørgsmålet om håndtering af udbydere, hvilket også fremgår af evalueringen. Det er efter gældende regler kommunalbestyrelsen, der har det endelige ansvar for uddannelses tilbuddet og finansieringen heraf. Det forudsættes, at der foreligger en tilbudsbeskrivelse og en plan for undervisningen, som kommunalbestyrelsen godkender som et uddannelseselement til uddannelsesplanen, i forbindelse med at aftalen indgås med udbyderen af uddannelseselementet. Det er i den forbindelse kommunalbestyrelsens opgave og ansvar at forhandle priser med de private udbydere. Lovgivningen hindrer ikke, at flere kommuner går sammen og indhenter flere tilbud for at kunne forhandle fornuftige priser igennem. Epinions rapport viser også, at der er kommuner, der i egen interesse har valgt at anvende denne praksis.

Ministeriet for Børn og Undervisning har i bemærkningerne til lovforslagets afsnit 1.2.4. præciseret dette.

Den unge og forældrenes indflydelse (§ 3, stk. 5, og § 4)

DH finder, at den unges synspunkter skal tillægges passende vægt i overensstemmelse med den unges alder og modenhed. Der er behov for en bedre vejledning i forhold til inddragelse af den unge og pårørende i forbindelse med uddannelsesplanen og uddannelsens tilrettelæggelse.

Ligeværd og Consentio finder, at unge i målgruppen for STU på lige fod med andre unge skal have mulighed for at vælge deres egen uddannelse og deres eget uddannelses tilbud.

Ministeriet for Børn og Undervisnings bemærkninger

Efter gældende regler er den unge og forældrene inddraget i processen med at få etableret et individuelt tilrettelagt uddannelsesforløb for den unge. Lovforslaget ændrer ikke på dette, så Ungdommens Uddannelsesvejledning skal indgå i en dialog med den unge og forældrene..

Ministeriet for Børn og Undervisning har i bemærkningerne til § 3, stk. 1 og 2, præciseret, at fremsætter den unge og forældrene ønske om et bestemt uddannelsesstilbud, bør det indgå i overvejelserne og vurderes nærmere.

Forlagt undervisning (§ 6)

DH, LEV og LO finder, at undervisningen bør kunne forlægges til et andet sted end en skole, fx på en arbejdsplads, for at gøre undervisningen nærværende og konkret, men dog uden at der er tale om praktik. Det bør beskrives som en mulighed.

Ministeriet for Børn og Undervisnings bemærkninger

Det er efter loven muligt for kommunalbestyrelsen at beslutte, at undervisningen kan foregå fx på en arbejdsplads.

Ministeriet for Børn og Undervisning har i bemærkningerne til lovforslagets § 3, stk. 1 og 2, præciseret, at kommunalbestyrelsen kan træffe en sådan beslutning om forlagt undervisning.

Optag af elever

KL tilslutter sig forslaget om, at kommunalbestyrelsen kan oprette halv- eller helårige optag af elever.

Ligeværd, Dansk Erhverv og Selveje Danmark finder, at der er fornuft i at anvende halv- eller helårige optag af unge, der starter uddannelsen efter grundskolen, men for unge, der starter senere, er løbende optag at foretrække. Det anbefales derfor at optagelsesvilkårene tilpasse de forskellige aldersgrupper og målgruppens behov.

LEV finder, at det giver god mening at standardisere optagelsesstart.

Uddannelsesforbundet er tvivlende over for forslaget om at indføre halv- eller helårige optag.

Consentio påpeger, at det er vigtigt, at der tilbydes den unge et alternativt meningsfuldt tilbud i tiden frem til STU'ens start.

Daghøjskoleforeningen er imod forslaget om halv- eller helårige optag af elever, da det kan betyde en uoverskuelig planlægningshorisont for mange i målgruppen.

Ungdommens Uddannelsesvejlednings Udviklingscenter (UUUC) påpeger med udgangspunkt i Aalborg Kommune, at det fungerer fint med løbende visitation. UUUC forudser, at der vil være unge, som kommer i karambolage med "pligtbekendtgørelse", hvorefter unge mellem 15 og 17 år skal være i gang med uddannelse, uddannelsesforberedende aktiviteter eller arbejde. Den gruppe af unge kan være særlig svær at finde andre tilbud til, som opfylder pligten til uddannelse mv.

Ledersamrådet for STU & VSU i Danmark kan ikke tilslutte sig forslaget, da mange optag sker akut, når den unge står uden tilbud.

Dansk Erhverv og Selveje Danmark er stærkt kritisk over for forslaget om at indføre halv- eller helårige optag, som vil gøre administrationen af loven væsentlig tungere.

Landsforeningen Autisme er imod indførelse af halv- eller helårige optag, idet det er vigtigt, at unge med ASF kan påbegynde deres STU i direkte forlængelse af afsluttet grundskole eller andet forløb og ikke skal påføres ventetid.

Ministeriet for Børn og Undervisnings bemærkninger

Et samlet optag af elever giver de bedste muligheder for at tilrettelægge uddannelsesforløbene bedst muligt for eleverne og under hensyntagen til ressourceanvendelsen i kommunerne. Det typiske er, at eleverne – som på andre ungdomsuddannelser – starter efter sommerferien, når de har afsluttet grundskolen. Men ifølge Epinions evaluering af STU i 2012 er det en udfordring for kommunernes styring af kapaciteten på ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov (STU), at den gældende lovgivning ikke gør det muligt at oprette ventelister. Ventelister vil med fordel kunne anvendes, mens det rigtige tilbud etableres, til der bliver en plads i det rette tilbud, eller til den unge har opnået den øgede modenhed, der vurderes nødvendig. Ventetiden skal dog begrænses til et minimum, og den unge tilbydes et andet tilbud i mellemtiden.

Forslaget om halvårige eller årlige optag af elever i stedet for løbende optag skal ses på denne baggrund. Udgangspunkter er dog, at der fortsat skal være løbende optag af elever på STU, men at kommunalbestyrelsen af hensyn til den kommunale styring af STU nu får mulighed for at beslutte at fravige dette.

Bemærkningerne giver ikke anledning til at ændre lovforslaget.

Visitationsrækkefølge (§ 3)

KL tilslutter sig forslaget om ændret rækkefølge i forbindelse med visitationen.

Ligeværd finder, at den foreslåede ændring af visitationsrækkefølgen er meget bureaukratisk, og at det bør udarbejdes fælles nationale frister for sagsbehandlingen. LO og Dansk Erhverv tilslutter sig ønsket om frister for sagsbehandlingen.

LEV er enig i, at man først starter med en vurdering af den unge med henblik på afklaring af, om den unge tilhører målgruppen. LEV finder, at der skal stilles krav om dokumentation for, at den unge ikke kan optages på en ordinær ungdomsuddannelse.

Consentio påpeger, at det kan give en langsom proces, hvor det kan blive vanskeligt at koordinere et veltilrettelagt forløb, og det vil give ringere betingelser for afklaring af uddannelsesmæssige muligheder, end andre unge har.

Daghøjskoleforeningen finder, at der er grund til at overveje, om det i alle tilfælde opleves som meningsfuldt set fra den unges og forældrene synsvinkel, og det må sikres, at der ikke opstår "huller", inden den unge kommer i gang.

Ungdommens Uddannelsesvejlednings Udviklingscenter (UUUC) påpeger, at den foreslåede todeling af indstillingsprocessen vil skabe et unødigt bureaukrati og en forhaling af processen, hvilket kan give anledning til bekymring hos den unge og forældrene og skabe mistillid til det kommunale system.

Landsforeningen Autisme er bekymret for de konsekvenser, som opdelingen af visitationen vil have for sagsbehandlingstiden. Foreningen kan ikke se, at argumentet med skuffede forventninger opvejer fordelene ved hurtig sagsbehandlingstid.

Peter Gulstad finder, at der skal nedsættes et visitationsudvalg med en uddannelsesansvarlig for bordenden og med deltagelse af myndighedsrepræsentanter fra social- og beskæftigelsesforvaltningerne, samt at der udvikles en optimal og kvalitativ visitation.

Ministeriet for Børn og Undervisnings bemærkninger

Ministeriet for Børn og Undervisning forventer, at forslaget kan bidrage til at gøre visitationen mere præcis og smidig i og med, at visitationsrækkefølgen ændres, så første primære fokus bliver på at målgruppeafklare den enkelte unge.

Det forudsættes, at uddannelsesplanlægningen påbegyndes straks efter, at den unge er vurderet til at høre til målgruppen for ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov, og at der derfor ikke vil blive behov for at benytte bemyndigelsen i loven til at fastsætte tidsfrister for den kommunale sagsbehandling.

Bemærkningerne giver ikke anledning til at ændre lovforslaget.

Afklaringsforløb

KL tilslutter sig, at afklaringsforløbet gøres frivilligt.

LEV finder, at er den unge inden for STU-målgruppen, tages der stilling til, om den unge er så velbeskrevet, at det ikke er nødvendigt med et afklaringsforløb.

DL er enig i, at det ikke altid giver mening, at et uddannelsesforløb skal begynde med et afklaringsforløb. DL foreslår dog, at ungdomsuddannelsen kan indledes med et afklaringsforløb, hvis den unge og forældrene ønsker det.

Uddannelsesforbundet, Ungdommens Uddannelsesvejlednings Udviklingscenter (UUUC), Ledersamrådet for STU & VSU i Danmark og Landsforeningen Autisme kan ikke støtte, at det obligatoriske afklaringsforløb gøres frivilligt. Det er altid godt at se den unge med friske øjne, hvorved den unge kan få mulighed for at udvikle oversete potentialer.

Consentio finder, at det bør fremgå, at afklaringsforløbet er en del af STU-forløbet, og at det ikke kan sættes i gang, før den unge og forældrene er vejledt og orienteret om de forskellige udbyderes tilbud.

Ministeriet for Børn og Undervisnings bemærkninger

Det har fra mange sider været et ønske, at det obligatoriske afklaringsforløb gøres frivilligt. Ministeriet for Børn og Undervisning imødekommer med lovforslaget dette ønske, men skal samtidig understrege, at kommunalbestyrelsen fortsat efter en konkret vurdering vil kunne etablere afklaringsforløb, jf. lovforslagets § 3, stk. 3. Kommunalbestyrelsens afgørelse træffes på baggrund af en indstilling fra Ungdommens Uddannelsesvejledning, der er udarbejdet efter samråd med den unge og forældrene. Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslagets nr. 4 (§ 4, stk. 2), vil et sådant afklaringsforløb fortsat være en del af det 3-årige uddannelsesstilbud.

Ministeriet for Børn og Undervisning har i bemærkningerne til lovforslagets afsnit 1.2.5.5. præciseret, at vejlederne hermed får øgede muligheder for at koncentrere kræfterne om de elever, der har det største behov.

Placering af vejledningsopgaverne

KL tilslutter sig forslaget om vejledningsopgavernes organisatoriske placering.

DH, LO og Consentio er bekymret over, at kommunerne frit kan beslutte forankringen af vejledningsopgaverne. Consentio savner en klar ramme for, hvad disse opgaver kan bestå af.

LEV finder, at der kan være fornuft i at ensarte vejledningsfunktionerne, men man skal dog være opmærksom på ikke at tabe den eksisterende specialviden i den nuværende vejledningsstruktur.

Daghøjskoleforeningen påpeger, at kommunens vejledning ikke bør lægges ud til en bestemt af de lokale STU-udbydere, hvilket risikerer at forvride indsatsen.

Danmarks Vejlederforening foreslår, at man i lovtæksten sikrer, at vejlederne har en vejlederuddannelse, uanset hvor de organisatorisk er placeret.

Ungdommens Uddannelsesvejlednings Udviklingscenter (UUUC) finder, at det fortsat bør være Ungdommens Uddannelsesvejledning, der laver indstillingen til STU. Det er en styrke, at der er sammenhæng mellem Ungdommens Uddannelsesvejlednings vejledning og STU vejledningen. Denne går tabt, hvis STU vejledningen placeres i andet regi i forhold til Ungdommens Uddannelsesvejlednings placering.

Landsforeningen Autisme mener, det er vigtigt, at vejledningsopgaverne fortsat ligger i Ungdommens Uddannelsesvejledning, som en uvildig instans.

Ministeriet for Børn og Undervisnings bemærkninger

Kommunalbestyrelsen vil fortsat også ved udlægning af opgaven være forpligtet til at sikre opfyldelse af kravene i § 2 i lov om vejledning om uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse

m.v. om, at vejledningen skal være uafhængig af sektor- og institutionsinteresser, og at vejledningen varetages af personer, der opfylder kvalifikationskravene. Vejledningen skal således varetages af personer, der har en uddannelses- og erhvervsvejlederuddannelse, som er godkendt af Ministeriet for Børn og Undervisning, eller som kan dokumentere et tilsvarende vejledningsfagligt kompetenceniveau.

Kommunerne får med forslaget et større råderum i forhold til placering af vejledningsopgaven, så de kan sikre inddragelse af relevante fagpersoner, som fx ressource- og rehabiliteringsteam, afhængig af den enkelte kommunes organisering.

Ministeriet for Børn og Undervisning har i bemærkningerne til lovforslagets afsnit 1.2.5.6. præciseret, at vejledningen skal være uafhængig af sektor- og institutionsinteresser, og at vejledningen skal varetages af personer med faglig kompetence i forhold til unge med særlige behov.

Praktik

KL tilslutter sig ophævelse af grænsen for praktik på 280 timer årligt.

Ligeværd og Dansk Erhverv finder, at en større fleksibilitet med hensyn til praktikken kan være en god idé, og at det kan give mulighed for, at nogle unge kan blive mere arbejdsmarkedsparete. Det tilføjes, at kommunerne følger op på de unges kompetenceniveau, når uddannelsen er afsluttet.

Peter Gulstad tilkendegiver tilsvarende, at ungdomsuddannelsen ikke kan stå alene. Det skal sikres, at de unge også får tilbudt et relevant udviklingsforløb efter de 3 år på STU. Kariseuddannelsen anbefaler tilsvarende, at der i lovgivningen indføres en skærpet pligt til etablering af efterfølgende forløb, da det ikke er tilstrækkeligt, at uddannelsen afsluttes med et kompetencepapir.

Consentio tilslutter sig, at STU for enkelte elever vil kunne gøres mere beskæftigelsesrettet. Frie Fagskoler tilslutter sig, at der bliver mere praktik til de elever, der har gavn af mere erhvervsparathedstræning, idet undervisningen dog bør vægte dobbelt så meget som praktik.

Selveje Danmark støtter etableringen af en større grad af fleksibilitet i tilknytning til praktikophold, idet det dog skal have relevant sammenhæng med selve uddannelsen. Selveje Danmark påpeger, at det bør fremgå af bemærkningerne til loven, at kommunalbestyrelsen ikke kan fastsætte generelle regler om praktikdelen.

DL kan ikke tilslutte sig forslaget om at ophæve grænsen for praktik og finder i øvrigt, at mange af de tilbud om praktik, som tilbydes, ikke har en tilstrækkelig høj kvalitet.

Ledersamrådet for STU & VSU i Danmark finder med henvisning til, at 82 pct. af de unge, der gennemfører STU, kommer i samme aktivitets- og plejetilbud m.v., som de ville have været i uden STU, ikke skal ud på arbejdsmarkedet, hvorfor grænsen på de 280 timer til praktik bør fastholdes.

Landsforeningen Autisme er bekymret for, at en mere fleksibel ordning med hensyn til praktik, selv om den også kan indebære fordele, kan føre til en nedprioritering af den boglige undervisning.

Produktionshøjskolen Klemmenstrupgaard finder, at uddannelsesstedet også skal inddrages i overvejelserne om praktik.

Ministeriet for Børn og Undervisnings bemærkninger

Det er Ministeriet for Børn og Undervisnings opfattelse, at det ligger uden for dette lovforslags rammer at fastsætte regler om, at kommunerne skal følge op på de unges kompetenceniveau, når uddannelsen er afsluttet og sikre, at de unge også får tilbudt et relevant udviklingsforløb efter de 3 år på STU.

Det forhold, at man ophæver grænsen for praktik på 280 timer årligt, vil kunne give de unge et tilbud med større kvalitet og udbytte.

Ministeriet for Børn og Undervisning har i bemærkningerne til lovforslagets nr. 6 præciseret, at kommunalbestyrelsen ikke kan fastsætte generelle regler om praktikdelen, og at den unge og forældrene skal inddrages.

Ministeriet for Børn og Undervisning har endvidere i bemærkningerne til lovforslagets afsnit 1.2.5.7. præciseret, at den unges praktikandel besluttet efter grundig vejledning og ud fra den enkelte unges evner og anlæg.

Ændrede refusionsregler i forhold til STU-forløb efter LAB-loven (§ 5 b)

KL finder, at lovændringen kan komme til at påføre kommunerne en væsentlig merudgift.

Ligeværd finder, at det bør undersøges meget nøje, da konsekvenserne af bortfaldet af refusion vil være en nedgang i den samlede økonomi vedrørende uddannelsen.

DA deler intentionen om, at der ikke skal være dobbeltrefusion til kommunerne, men finder, at regulering bør foretages i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats (LAB-loven).

Dansk Erhverv støtter i princippet intentionen om, at der ikke skal være dobbeltrefusion til kommunerne, men frygter, at den tidligere kompensation er forsvundet i kommunernes driftsbudget, hvorfor refusionsændringen i praksis vil forringe kvaliteten og effekten af STU-forløbene markant.

Selveje Danmark ser med stor alvor på omlægningen, der risikerer at forringe både kvaliteten og anvendelsen af STU-forløb.

Egmont Højskolen finder omlægningen stærkt bekymrende, da kommunerne ikke mener sig kompenseret fra staten

Ministeriet for Børn og Undervisnings bemærkninger

Kommunerne er fuldt kompenseret for udgifterne til STU i henhold til et forudsat aktivitetsniveau og en gennemsnitlig enhedsudgift som led i etableringen af uddannelsen. Et utilsigtet overlap mellem STU og lov om aktiv en beskæftigelsesindsats (LAB) betyder imidlertid, at kommunerne kan modtage statslig refusion på yderligere 50 pct. af driftsudgifterne ved modtagere af kontanthjælp og revalideringsydelse. Kommunerne kan dermed mod hensigten opnå dobbeltfinansiering inden for gældende regler.

Bemærkningerne giver ikke anledning til at ændre lovforslaget.

Elevers mulighed for at afbryde uddannelsen (§ 8, stk. 1)

LEV finder, at det giver god mening at give kommunalbestyrelsen mulighed for i højere grad at kunne planlægge og kræve kontinuitet i uddannelsen, når der tages hensyn til den enkelte elevs særlige behov og forhold.

Ministeriet for Børn og Undervisnings bemærkninger

Ministeriet for Børn og Undervisning understreger, at det fortsat skal være muligt for den unge at holde pause fra ungdomsuddannelse. Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, godkender kommunalbestyrelsen pausen på baggrund af en konkret og individuel vurdering af den unge, så der tages hensyn til den enkelte elevs særlige behov og forhold. Dette har ministeriet nu også præciseret i bemærkningerne til lovforslagets § 8, stk. 1 og 2. Ministeriet for Børn og Undervisning har endvidere i bemærkningerne til lovforslagets afsnit 1.2.5.1. præciseret, at et almindeligt sygefravær ikke skal godkendes af kommunalbestyrelsen, hvorfor man har slettet ”som udgangspunkt”. Hensigten med forslaget er, at kommunalbestyrelsen i sin planlægning og styring kan indregne den unges pause fra uddannelsen.

Klage

Ligeværd er enig i, at de ændrede vilkår også skal afspejles i klagemulighederne, men finder det samtidig vigtigt at understrege, at kapaciteten i klagenævnet er gearret hertil.

LO finder, at en klage om at afbryde en elevs uddannelse skal have opsættende virkning.

Ministeriet for Børn og Undervisnings bemærkninger

Der er ingen frist for indgivelse af klage vedrørende lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov. Klagen kan indgives direkte til Klagenævnet for Specialundervisning.

En klage har som udgangspunkt ikke opsættende virkning, men i helt specielle tilfælde kan klagen tillægges opsættende virkning. Opsættende virkning er en foreløbig afgørelse, der betyder, at den afgørelse, der er klaget over, sættes i bero, indtil klagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Den unge kan bede kommunalbestyrelsen, der har truffet afgørelsen, om opsættende virkning. Hvis kommunen ikke giver klagen opsættende virkning, kan den unge bede klagenævnet om opsættende virkning.

Bemærkningerne giver ikke anledning til at ændre lovforslaget.